

15
Փարս

ՕՐԱԹԵՐԹ

15
Փարս

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, ամսական գինն է Պոլսոյ և Գալատիոյ համար 7 արծաթ մեծիս կանխիկ. գալատիական քաղաքներէն ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ և եռամսեայ բաժնուրդը ալ կը հրատարակուի:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ հարցալուրդ և ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Ռիզա փաշա խան Թ. 14: Կարգադրութեան ուղղեալ գիր եւ տրուիր: Ծանուցման առջի մեկ ամսուսի համար 3 դրոշմ է: Եւսկի առ զամի համար աւարկութիւն կը լլայ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տիկիսի Արձագանքը լրագրէն հետեւեալ յօդուածը կը քաղեմք, որ թէ և ուշ սակայն իւր կարեւորութիւնը դեռ կ'ունենայ:

ՊՕԼՍԵՑԻ ԽԵՂԶ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐ

ԱՅՎԱԶԵԱՆ ԽԱՐԵԲԱՆ

Այլազեան էֆէնտի ազգային երեսփոխան, փոխ-խմբագրապետ և այլն, չքուաւ կորուստ: Այս բերից Պոլսոյ մի փոքրիկ բանակ խղճուկ պատանիներ, վերվարեց այս կողմերում և փախուստ երևելի զօրապետ, այդպիսի քաջութիւն կարող էր ցոյց տալ մի միայն Այլազեան էֆէնտի կողմէն:

Հետաքրքրական է թէ՛ ինչը կորուստ էր տեսել Այլազեանին յիշեալ քաջագործութեան հեղինակ դասուի. արդեօք Հէրոստրատէսի համբարը կուզէր վայելել Հայոց մէջ, վերին աստիճանի թեթևամտութեան մի օրինակ ցոյց տալով, թէ ոսկի խաբարայ մի ոմն է այդ թշուառակները: Այս խղիւղը դրական կերպիւ լուծելու հարկաւոր է մեզ գէթ համառօտակի յիշել թէ՛ ինչ դրութեան մէջ էին մինչև վերջին օրերս այն խղճաւոր դուռակները, որոնց ծնողը վատահայեց էին նոցա բաղդը յանձնել Այլազեանի ձեռքը:

Նախ և առաջ՝ նոյն իսկ հասակաւոր պատանիներից տեղեկացած որ Այլազեանը յաջողած էր իրանց ծնողներից բաւական քանակութեամբ ոսկիներ հաւաքել իրր ճանապարհածախս՝ աղայոց ամեն յարմարութեամբ մինչև էջմիածին հասուցանելու: Ինչպէս հաւատարմիւն մեզ 10 օրմ. ոսկիէն պակաս տուող չէ եղած, իսկ երկու անգամ առաւել տուողներ չատերը: Չնայելով ճանապարհածախսից գումարի լիակատար բաւարարութեան Այլազեանը ճանապարհի վերայ՝ Բաթում, Փոթի օկոսած է դաւադան օտարոք ճառարութիւններով դրամներ հաւաքել ի նպատակ իրր քաւոր և խղճաւոր պատանիների: Կը լսուի թէ օրինակ՝ Փոթի հարուստ վաճառական Պ. Պօպովից ևլն. բաւական մեծ նպատակ տուցել, Յայտնի է, որ Այլազեանը մի և նոյն ձևերը բանեցրեց, երբ իւր բանակը Թիֆլիս հասցրեց, ամեն կերպ աշխատեցաւ այդ բանակի վերայ իւր գրքւայանից ծախս չանելու, ալ զանազան

անապատելի ձևերով մի քանի յայտնի անձանց միջոցաւ աղայոց ապրուստը հագաւ Պ. Չիթախեանն էր, օրինակ՝ աղայոց իւր խանի մէջ բնակարան տուողը, նոցա շատ անգամ կերակրող, և ի վերջոյ ճանապարհածախսը, որքան լսած ենք, մինչև էջմիածին հագացողը: Բացի այս ամենը, աղայք իրանք պատմում են թէ՛ իրանցից մի քանիսը, որ կարողաւոր գերդաստաններից են, ունեցած են առանձին դուռներ ևս, զանազան անոպատելի դէպքերի համար ծնողաց կողմանէ տրուած իրանց: Այլազեանը այդ մասնաւոր դուռներն ևս կարողացել է զանազան աններելի հնարներով աղայոց գրպաններից դուրս կորզել, զանազան աւիթներ հնարելով նոցա դրամներից իրան վերաբերեալ ծախսերը անել տալու:

Այս կերպով Այլազեանը աղայոց վերջապէս էջմիածին է հասուցանում: Այն տեղի միջադէպերը պատմելը երկար վիպասանութեան բաներ են: Այօքանը միայն յիշենք, որ երբ Այլազեան էֆէնտիին յայտնի եղած է թէ՛ ինչ ծանր դրութեան մէջ դրած է մերձ ի մահ հիւանդ վեհափառին և Մանկունի եպիսկոպոսին, թէ ամեն տեսած զիջումներ յանձն առնելով, ամեն հնարք մտածելով՝ ճեմարանի լարութիւնը հազիւ կարողացել է 8 աղայ ընդունել ճեմարանը և չորս աղայ էլ մասնաւոր անձանց մօտ պահպանել, մնացած 18 հոգին պիտի վերադարձուին ի Պոլիս, երբ այս ամենը իմանաւ է Այլազեանը գալիս է խեղճ պատանիներ մօտ առնելով թէ՛

«Չաւակներս փառք տուէք Աստուծոյ գործը լմնացի: ձեզ ամենիդ ճեմարանը ընդունել տուի, այժմ կը մնայ, որ շնորհակալութեան նամակ մը տաք իս, և օտորագրէք այն ճանապարհի ծախսերը, որ իմ գրպանէս աւելորդ ըրած եմ ձեր վրայ»:

Խեղճ պատանիք և մանուկները ուրախացած որ իրանց նպատակին հասան, ճեմարան ընդունուած են, առաջարկեալ շնորհակալութեան և ծախսից թուղթը կտորագրեն: Այս թուղթ առած՝ Այլազեանը ծածուկ կերպով կը հեռանայ էջմիածնից, թէ և հեռագիր կուգայ ուսակոց հիւպատոսին բռնելու Այլազեանին Թիֆլիսում, ակայն Այլազեանը կը յաջողի հիւպատոսին ևս խաբել՝ ցոյց

տալով աղայոց շնորհակալութեան գիրը: Գողղեական նաւով Փոթիից կը հեռանայ:

Դէտրդ Դ. կաթողիկոսի մահից յետոյ՝ ինչ կորուստ էր կարգադրել էջմիածնայ Սինհոգոսը անտէր մնացած պօսեցի պատանիների մասին (Ֆէնէրճեան Յովակիմ աղան դեռ հոսած չէր Ներսէս Պատրիարքի յանձնարարականով Վահրամ եպիսկոպոսին ուղղած: Հոսած ևս լինէր, առանց դրամական մեծ օժանդակութեան ինչպէս պիտի կարողանային այնքան աղայոց ձեմարանից դուրս առանձին պաշտպանել մինչև դարուք, որ պէս յանձնարարած էր Սրբազան Պատրիարքը) . . . Սինհոգոսը օտարաւած էր հոգալով ճանապարհի և կերակրի ծախսերը մինչև Թիֆլիս, վերջապէս ճանապարհել աղայոց իրանց անտես Գրիգորի հետ, (որ հաւատարմութեամբ մնացած էր աղայոց ներութիւններին մասնակցելու, իւր զաւակն էլ նոցա հետ ունենալով) դէպի Թիֆլիս, օրպէս զի մնացեալը այս տեղից հագացուի: Անցեալ շաբաթուայ վերջը աղայք եկան հասան տեղս: Բայց Տէր իմ և Աստուած, ինչ օղորմելի դրութեան մէջ գտանք խղճաւոր պատանիներին . . . Առանց ունեւած վերարկուների, հագուստները անկարագրելի կերպով պատառօտած, շատերը բոպիկ գլխաբաց (Ֆէսերը կորցրած էին) գունաթափ դէմքերով, քաղցեալ և բաւորովին լքեալ դրութեան մէջ . . . դարձեալ Պ. Յ. Չիթախեանը բարի եղած էր իւր հեռաւոր մի խանի մէջ խղճալիներին պատուարելու, նոցա օրական պարէնն հոգալով, Ստրասպուրի տեսարան էր ներկայացնում այն սենեակը, ուր օղորմելի պատանիներ գետնի վրայ վեր թափուած պառկոտած էին մէկը միւսին կուճ եկած, որ այդ կերպ տաքանան այս ձմեռ ժամանակին: Բայց աւելի օտարաւիելին այն էր, որ նոցա մէջ մի քանիսը տենդային հիւանդութիւնով ևս տաչորվում էին . . . Հիւանդներին օկրօնցին խնամել նախ դոկտոր Շիշմանեանը և ապա դոկտ. Բաբայեանը, Թիֆլիսի Հայ հասարակութիւնը չօգտուելով այլ ևս երկար՝ պօսեցի անհոգ և զարմանալի ծնողների կորդագրութեանը, շտապեցին ամեն կերպ օժանդակութեան ձեռք կարկառել Այլազեանի զոհերին վերահաս վտանգներից աղատելու և իրանց

գերագուստանների գիրքը հասուցանելու :
Այս բոլոր հանգամանքները յիշելուց
յետո՝ ինչ անուն տալ Այվազեանին , որ
իրան հոգաբարձութեան յանձնուած այս-
քան պատանիներ պանդխտութեան և
ամեն տառապանաց մատնելով , ինքը իւր
գրպանները ոսկիներով ծանրացուցած
կը փախչի . . . : Այվազեանի արածը մի
դեռ չլուծած շտեմնուած ոճրագործու-
թիւն է . . . :

Եւ այսպիսի ոճրագործը դեռ պիտի
շարունակէ ազգային երեսփոխան կոչ-
ուելու . . . բոլորովին անպատիժ պիտի
շարունակէ իւր անմիտ ճառարխօսու-
թիւններովը Պօլսոյ թերթերը զարգա-
րելու :

Բաւական է : Այվազեանը իւր այս
ոճրագործութիւններով ոչ միայն իւր
ինչ լինելը ցոյց տուեց . այլ և մեր պո-
սեցի ազգայնաց բաւական մեծ դասի
զարգացման աստիճանը երևան հանեց .
որ կարող են իրանց զաւակաց բաղդը
դիւրութեամբ և աւանց երկար հարց ու
փորձի այսպիսի անձի հաւատալ :

Ստոյգ աղբիւրէ տեղեկացանք թէ՛
Ազգ. Պատրիարքարանէն ազգագիր մը
ղրկուել է Կիլիկիոյ Տ. Մկրտիչ Ս. կա-
թողիկոսին , որ կայսերական կառավա-
րութենէն իրեն տրուած Պէրթը Ազգ.
Պատրիարքարան վերադարձնէ . հակա-
ռակ պարագայի մէջ կառավարութիւնը
ձեռքէն պիտի աւան , վերջին Յանձնա-
ժողովոյ տեղեկագրին համեմատ զայն
բարեփոխելու համար :

Սակայն Տ. Մկրտիչ Ս. կաթողիկոս
պատասխանէ թէ՛ ինքը իւր ձեռքը
գտնուած Պէրթը ամենեւին Պատրիար-
քարան չկրնար յանձնել :

Հաւելան մեզ կը գրեն թէ Կիլիկիոյ
Ս. Կաթողիկոսը չը գիտցուիր ինչ պատ-
ճառաւ Հաւելան Սիւ գացեր է :

Հաւելան կը գրեն նաև մեզ թէ վեր-
ջին օրերս տեղւոյն ազգայնաց ոմանց և
Ս. Կաթողիկոսին միջև ցաւալի զէպքեր
տեղի ունեցեր են . սակայն հրատարակու-
թիւնը առայժմ զանց կընեմք խոհեմու-
թեան դէմ համարելով :

Հասարակային շինութեանց նախարար
Վոհմ. Հասան Սէհմի փաշա երէկ Ս.
Պատրիարք Հօր փոխադարձ այցելու-
թեան երթալով ՍԱՀԳ. Պատրիարքարան
Ն. օրբազնութեան հետ կէս ժամէն ա-
ւելի տեսակցեցաւ :

Ս. Պատրիարք Հայրը ներքին գործոց
նորընտիր նախարար Բարձ. Էթհէմ փա-
շայի շնորհաւորութեան պիտի երթայ
այսօր վաղը :

Եգիպտական խնդրոյն Մասնախումբը
երէկ իւր առաջին նիստն ըրաւ ՍԱՀԳ.
Պատրիարքարանի և այս խնդրոյն քննու-
թեամբն զբաղեցաւ :

Վաղն ալ երկրորդ նիստը պիտի ընէ
Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ :

Շատեր կը հարցնեն մեզ թէ՛ նախորդ
Տնտես. խորհրդական Գարեգին Մելիք-
եան էֆ. ի և Պատրիարքարանի նախորդ-
տեսուչ Ս. Պէրթուար էֆ. ի հաշիւները ,
որք հրապարակի վրայ բաւական դա-
թակղութիւն սփռած են , նորընտիր Տնտ.
խորհուրդն արդեօք քննե՞ց . և եթէ քն-
նեց , ինչ արդիւնք ունեցաւ :

Մեք ևս այս հարցման ձայնակից
լինելով , կը խնդրեմք Տնտես. խորհրդէն
որ ըստ իւր պարտաւորութեան յիշեալ
հաշուց քննութիւնը կատարէ ժամ առաջ ,
և իւր քննութեան արդիւնքը հրատարա-
կէ . առանց որոյ անկարելի է հրապա-
րակին վրայ տիրած գայթակղութիւնը
բուժել :

Դեռ քանի մ'օր ևս օպտսել խոհե-
մութիւն կը համարիմք , յուսալով որ
Տնտեսական խորհուրդը որոյ անդամաց
անկեղծութեան վրայ վստահութիւն ու-
նիմք , հասարակաց ձայնը կը յարգէ և
պահանջուած քննութիւնը որ իւր սահ-
մանադրական պարտաւորութիւնն է՝
ժամ առաջ կատարելու շնորհը կընէ ,
եթէ չուզեր լրագրական քննադատու-
թիւն հրաւիրել իւր վրայ :

ԽՍՈՒՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Կըսուի թէ Պէրլինի Օսմ. դեսպան
Սաաթուլլահ փաշա իւր պաշտօնին մէջ
պիտի մնայ , և արտաքին գործոց նա-
խորդ նախարար Սայիտ փաշա Էթհէմ
փաշայի տեղ Վիէննայի դեսպան պիտի
անուանի :

— Տաճկերէն լեզուաւ շնորհակալաց
ուղերձ մը մատուցուել է Ն. կայսերա-
կան վեհափառութեան այն գրամական
նպատին համար՝ զոր Ն. վեհափառու-
թիւնը հաճեցաւ նուիրել Գընկ-Արթիւրի
նաւագետին , նաւաստեաց և մէջը գըտ.
նուող ճանապարհորդաց : Սոյն ուղերձն
ստորագրեր են յիշեալ շոգենաւին մէջ
եղող տասն և մէկ անդղիացիք , երեք նա-
ւագետներն , ուրիշներ և տասն երկու
ճանապարհորդք , որոցմէ մին հրէայ կին
մ'է եղեր :

— Արեւելեան-Բոսնիլի հանրագումար
շինութեանց տնօրէն Թօթթը Սթամպուլ-
քի , որ մի քանի օրէ ի վեր մայրաքա-
ղաք կը գտնուէր յատուկ պաշտօնով ,
նախորդ օրն Փիլիպէ ուղևորեցաւ :

— Ֆրանսական հանրապետութեան
նախագահ Պ. Չարլֆիի փոքրօրդւոյն՝
Պ. Գէրիկլէս Չարլֆիի , որ Մարսիլիա
հաստատուած է , պատույ Լէգէոնի խա-
չը շնորհեր է ի վարժարութիւն Չարլի-
րօբուլ-Չարլֆի վաճառականական տան
կողմանէ Ֆրանսայի եղած ծառայու-
թեանց :

— Անգղիական կառավարութիւնը
Մանչի թիւնէլին համար վերջնական օրո-
շուժ մը տալու մտադիր լինելով , խորհր-
դարանի անդամներէն բաղկացեալ մա-
նախումբ մը պիտի կազմէ , որ խնդիրը
լաւ մ'ուսուսնասիրէ : Չինուորական իշ-
խանութիւնը սոյն նպատակին հակառակ
են :

— Պիւտա-Բէսթէն կը հեռագրեն իէ

Արաւի թատրոնը բոլորովին մոխիր դար-
ձեր է հրդեհի մը պատճառաւ : Եղած
մնասը 150,000 ֆլորին կը հաշուի : Մար-
դու. կորուստ պատահած չէ :

— Օսմանեան հիւպատոսաց պաշտո-
նանկութեան պատճառները քննելու
պաշտօն ունեցող Յանձնախումբն նա-
խորդ օրն գումարեցաւ Արաւքին գոր-
ծոց պաշտօնէութեան խորհրդական Տա-
եան Յարութիւն էֆէնտիի նախագա-
հութեան ներքեւ :

Յանձնախումբն Թէհրանի Օսմանեան
հիւպատոս Եէմիի էֆէնտիի պաշտօնան-
կութեան պատճառները քննելու զբաղե-
ր է :

— Հազըգաթ կըսէ թէ՛ Գաղաթպե-
տութիւնը նոր կշիւներուն և շափերուն
ճշդիւ գործածուելու համար թաղա-
պետական գործակատարաց հրամաններ
տուել է :

— Հասարակաց կրթութեան պաշտո-
նէութիւնը ամեն օր ընդհանուր կրթու-
թեան մէջ ներմուծուելիք բարւոքմանց
խնդրով կը զբաղի : Այս բարւոքումներէն
զատ , յաւաքիկայ մարտ ամիսէն սկսեալ
փոփոխութիւններ ալ տեղի պիտի ու-
նենան դաստիարակութեանց գրութեան
մէջ :

— Վիէննայէն կը հեռագրեն թէ՛
դարձեալ ի Կ. Պօլսոյ դեսպանաժողով մը
տեղի ունենալուն վրայ կը խօսուի : Սոյն
դեսպանաժողովը արեւելեան գործոց վը-
րայ պիտի վիճաբանի :

Բ. Դուսն առաջարկեր է սոյն դես-
պանաժողովը , պատճառաբանելով սոյն
պահանջումն , այն յայտարարութեամբ թէ՛
ինք Պէրլինի պայմանագրին իւր վրայ
պարտաւորութիւնները կատարած ըլլա-
լով , Պալքանեան միւս իշխանութիւնք ալ
պարտին իրենց պարտաւորութիւնները
կատարել :

Այս անգամ Բ. Դրան այս պահանջումն
ոյժ գտած է գերմանական և աւստրիա-
կան կառավարութիւններէն :

— Բարիզի և Լոնտրայի լրագիրք կը
շարունակեն մարքիզ աը Նօայլի հրաժա-
րականին վրայ խօսիլ :

Կըսուի թէ Ուրէանեան իշխանաց խըն-
դիրը պատրուակ մ'է , և թէ Նօայլ մար-
քիզը մասնաւոր պատճառաց համար պի-
տի տայ իւր հրաժարականը :

Մօրնիկ Բօսթ կըսէ թէ՛ Նօայլ մար-
քիզին պիտի յաջորդէ Ժ. աը Մօնթէպէլ-
լօ կամօր :

— Տէլլի Նիւզի և Սթանտրի Գա-
հրէէն ընդունած վերջին լուրերը Ե-
գիպտոսի ներքերը իրաց վիճակը գէշ կը
ներկայացնեն Եւրոպացուց համար : Արա-
պիի կուսակիցք ոչ միայն գաւառ-
ները , այլ նաև Գահրէի մէջ թշնամա-
կան ընթացք մը բռնած են եւրոպական
զաղթականութեան դէմ :

— Ահմէտ անուն զինուոր մը , կատա-
րելապէս արբեալ վիճակի մէջ բռնուե-
լով իւր զորանոցը բանտարկուած էր ի
Բերա . սակայն երբ առանձին մնացեր է ,
առկուին օթափած չըլլալով , գրպանէն
զմելին հանելով , փորը խօթեր և անմի-
ջապէս մեռեր է :

— Մոսկուայի Ռիւս լրագիրը, որսն խմբագիրն Սլաւեան կուսակցութեան գլուխը ճանչցուած Աքսաքով անուն ան. ձրն է, կը յայտարարէ թէ՛ ինք Զորին ամենամտերիմ խորհրդականներէն մէկէն իմացեր է թէ՛ թագադրութեան հանդիսին առթիւ ոչ սահմանադրուած թիւն պիտի չնորհուի, ոչ ալ ընդհանուր ներողութիւն:

— Վազըթ կըսէ թէ Պ. Կլաւաթեանի և Պ. Կրէվիի միջև տեղի ունեցած տե. սակցութեան մեծ կարևորութիւն կը տրուի քաղաքական ակմբոց մէջ. և կը յուսացուի որ Պ. Կլաւաթեան նոր ընթացք մը պիտի բռնէ: Արդէն աւանուած վերջին տեղեկութեանց նայելով, Պ. Կլաւաթեան մերձաւորութիւն կը ցուցնէ Տաճկաստանի:

— Մովսիս վտանգներէ վերկութեան կանոնադիրը վերաքննելու համար դեռ պոնք Աւստրիոյ դեսպանատունը ի ժողով գումարեցան երէկ:

— Իտալիոյ դեսպանը երէկ մայրաքաղաքէն մեկնեցաւ:

— Նեօլոգոս կը գրէ թէ չորս հազար գրիւ ցորեն բարձող օսմանեան նաւ մը Բէնտիկի առջև օտառիկ լռելիութեան բռնուելով ընկղմեր է: Նաւապետը և քանի մը նաւաստի նաւուն հետ ընկղմեր են: Միւսուսէի չորս նաւներէն մին որ Բէնտիկի նաւամատոյցը կը գտնուի եղեր այս միջոցին, թշուառ նաւաբեկե:

լոց յուսահատ ձայները լսեր, օտկայն հոգ չէ ըրեր:

— Ռուսիոյ դեսպանը չորեքշաբթի օր ի նպատակակալութիւն Ռուսական հիւանդանոցին ներկայացում մը տուեր է. յաւաքիկայ երկուշաբթի ալ դեսպանուհին ներկայացում մը տալ պիտի տայ, որոյ արդիւնքը Հայ. յոյն և վեցերորդ շրջանակի հիւանդանոցներուն պիտի բաշխուի:

— Կարնոյ աւստական հիւպատոսը Կաւին 15 օր մայրաքաղաքը պիտի մնայ. օտկայն եթէ չկարենայ բացակայութեան արտօնութիւն ստանալ, դարձեալ իւր պաշտօնատեղին պիտի վերադառնայ:

Յար կըսէ թէ՛ իւր խմբագիրներէն մին յիշեալ հիւպատոսին հետ տեսնուելով, Կարնոյ խնդրոյն նկատմամբ բացատրութիւն ուզեր է. օտկայն հիւպատոսը այս խնդիրը տղայական և թեթեւօրիկութեան արդիւնք անուաներ է:

— Յար կըսէ թէ Գաղղիական ընկերութիւն մը Ալպանիոյ ընդարձակ տնտեսները բանեցնելու համար մօտերու Դրնէն արտօնութիւն պիտի խնդրէ: Եղած հաշուոց համեմատ Միրտիթի տնտեսները տարի 250 հազար խորանորդ մէթր փայտ կրնան հայթայթել 50 տարի շարունակ և 100 ծաւը 400 փրանք հաշուելով տարին 5 միլիոն փրանքի հասոյթ մը կրնայ գոյանալ. յիշեալ ընկերութիւնը ներկայ տարուոյ սեպտեմբեր 1ին գործի պիտի սկսի եղեր:

— Սերաօտիոյ մէջ պայանեալ Գաղան. ճեան կարապետ էֆ. ի սպանիչը Եահեա Խէյ Ապէտին փաշայի կուսակալութեան օրով բանտարկուած սակայն յետոյ բանտէն արձակուած ըլլալով, վախճանելոյն եղբայր Բասկալէֆ. որ Բերայի հեռադրատան կայարանին փոխ-տեսուչն է, յիշեալ Եահեաի բանտարկութիւնը պահանջեր և յաջողեր է:

— Ռուսիոյ կառավարութիւնը կը խորհի Օտէսայի մէջ աշխարհաճանդէն մը բանալ Պուլլարիոյ ապրանքները քննելու համար, այսինքն կը խորհի գէտնալ թէ՛ ինչ ապրանքներ Աւստրիոյէն Պուլլարիա կը մտնեն, և թէ ինչ կերպով կարելի է անոնց տեղ աւստական ապրանք ներմուծել:

— Գաղղիական լրագիրը կը յորդորեն զԱնգղիա որ ժամ առաջ իւր զօրքը Եգիպտոսէն քաշէ, առանց Սուլտանի խաղացմանն սպասելու:

— Երէկ գիշեր Բերա Աբրահամ փաշայի նոր շինել տուած կալուածոց ետև անակ մը տրեցաւ:

Ա. Զ. Դ

Ֆիլիպէի ազգային վարժարանին համար հայերէնի և ձեռագործի կարող վարժուհի մը կը փնտաւի 5 ոսկի ամսականաւ: Ուզողը Հայրենիքի խմբագրատունը դիմելու է:

Զորսին մէկէն, երբ իրենց վիճակը և արհեստը հարցուեցաւ, պատասխանեցին թէ ազնուական են և թա. դաւորակոն:

Այս չորս գեղեցիկ երիտասարդները որոնք ինքզինքնին գլխատութեան դէմ կը պաշտպանէին. սակայն ոչ հրացանի բռնուելու դէմ, որոնք մահ կը խնդրէին ինքզինքնին արժանի դատելով այն սակայն զինուորաց մահը կը խնդրէին, ասոնք երիտասարդութեան, քաջութեան և վեհանձնութեան խուճաք մը կը կազմէին:

Դատաւորներն ալ կը հասկնային որ պարզապէս զինեալ ապստամբութեան ամբաստանութեամբ ասոնք կրնային ազատիլ քանի որ Վանտէ հնազանդութիւն յայտնած և Պրըթմենը խաղաղած էր:

Ուտիկանութեան նախարարին ուղածը այս չէր. և ոչ միայն պատերազմական տեսնի մը արտասանած մահուան պատիժը բաւական չէր, այլ անուանարկիչ, չարադործաց մահ, ապիրատներու մահ ալ պէտք էր:

Դատաստանը երեք օրէ ի վեր սկսած էր. ընդհանուր դատախազին կողմը քալ մը իսկ յառաջդիմութիւն ըրած չէր: Շարլօթ որ բանտէն ընդունուելութեան օրահը կարող էր մտնել ամենէն առաջ, ամեն օր դատաստանին ներկայ կը գտնուէր և ամեն իրիկուն Ամէլիի նօրանոր յայտեր կը բերէր:

Զորրորդ օրը Ամէլի ալ չկրցաւ դիմանալ, Շարլօթի հագուստին նման հագուստ մը շինել տուած էր. միայն գլխարկին շուրջը գտնուած ասեղնագործը սովորական գլխարկներէն աւելի երկար և թանձր էր:

Այսպէս քող մը կը շինէր և թոյլ չէր տար որ իւր երեսը տեսնեն:

Ամէլիի խնդիրը ընդունուեցաւ:

Ինչպէս տիկին տը Մօնթրըվըլ լորտ Թանլէյի հետ Պուրկ եկած էր, այսպէս նաև անոր հետ Փարիզ վերադարձաւ. ճամբորդութիւնը երկու օր տևեց. սակայն սրը ճօն ի մեծ զարմացումն տիկին տը Մօնթրըվըլի Ամէլիի հետ ամուսնութեան վրայ բնաւ խօսք մ'ըրած չէր:

Բայց տիկին Պօնթարթ իւր բարեկամուհին տեսնելուն պէս ուղորական հարցումն ըրաւ անոր:

— Էհ, ըսէք տեսնե՞ք, Ամէլին ե՞րբ պիտի ամուսնանայ սրը ճօնի հետ: Գիտե՞ք որ այս ամուսնութիւնը առաջին հիւպատոսին փափաքներէն մին է:

Տիկին տը Մօնթրըվըլ պատասխանեց.

— Այս բանը լորտ Թանլէյէն կ'աւսում ունի:

Այս պատասխանը տիկին Պօնթարթի բաւական մը տածել տուաւ: Ինչպէս կըլար որ լորտ Թանլէյ այնքան աճապարանք ցուցնէ վերջը այսքան ալ ցրտացած ըլլար:

Ժամանակը միայն կարող էր այս գաղտնիքը ի վեր նանել:

Ժամանակը կանցնէր և բանտարկելոց դատաստանը իսկուէր:

Չանազան արձանագրութեանց մէջ ստորագրութիւն դնող բոլոր ճանապարհորդներուն հետ երես առ երես բերած էին. սակայն ճանապարհորդներէն ոչ ոք կարող եղած էր զանոնք ճանչել. վասն զի և ոչ մէկը անոնց երեսը բաց տեսած էր:

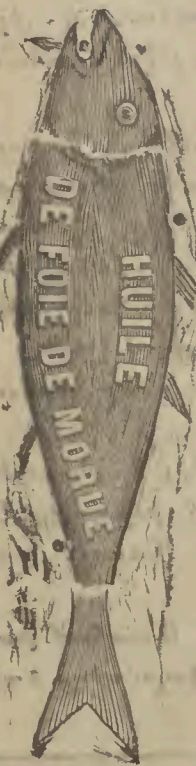
Բաց ասկէ ճանապարհորդը հաստատած էին թէ իրենց վերաբերեալ և է բան դրամ կամ գոհարեղէն իրենց ձեռքէն յափշտակուած չէր:

ԴԵՂԱՐԱՆ Տ. ԱՆԿԱԶՎԵՐՏԵԱՆ

ԵՆՆԻ ՃԱՄԻ ԲՕԾԹԱՌԱՆԵՐԻ ԴԻՄԱՑ

ԹԻԻ 12

ԶԿԱՆ ԻՒՂԻ
ՏԵՓՕ

ԶԿԱՆ ԻՒՂԻ
ՏԵՓՕ

Այս անգամ Եւրոպայի
գործարաններէն ամենէն
ընտիր եւ թարմ դեղեր յա-
ճախորդաց կը ծախուին ա-
ժան գնով: Նոյնպէս դե-
ղարանէս մեծ խնամով
պատրաստուած «Ելիքսիր»
տը Բէքսին» անուն օգտա-
ւէտ դեղը կը գտնուի: Այս
դեղը թէ ստամոքսի հի-
ւանդութեան կամ դժուա-
րամարտութեան, եւ թէ յղի
կանանց սիրտ խառնուութի
եւ այլն տկարութեանց հա-
մար յոյժ գորաւոր եւ կաղ-
դուրիչ բաղադրութիւն մէ-
տոուն գործածութեան կեր-
պը դեղարանէս կը տրուի:
Նաեւ ամեն տեսակ օգտա-
ւէտ հանքային թարմ ջու-
րեր ալ բերել տուած ենք:
Մասնաւորապէս Նոր-
վէկիոյ ձկան իւղի ամենէն
ընտիր տեսակէն, թէ օխա-
յով եւ թէ շիշերով խիստ
աժան գնով կը ծախուին:
Դեղարանիս մէջ Տոք-
թէօր Այվազեան էֆ. ա-
մեն օր ժամը 7էն մինչեւ
10 գտնուելով, իրեն դի-
մող հիւանդները, նաեւ տը-
ղայոց հիւանդութիւնները
պիտի դարմանէ: Նոյնպէս Այվազեան էֆ.
մի միայն ուրաւթ օրերը ժամը 7էն մինչեւ
10 իրեն գիմող հիւանդները ձրի պիտի
դարմանէ, եւ նոյն օրը դեղարանէս խիստ
կարօտեալ աղքատաց դեղերը ձրի պիտի
տրուին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՁԴ

ԴԵՂԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ.

ՔՐԵՔՐԵՑԱՆ ԵՎԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղաւճառու-
թեան եւ դեղագործութեան զբաղելով՝ հասա-
րակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն
եկած ջանքը խնայած չլլալիս յայտնի է մեր
պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարա-
կութեան: Այս անգամ ալ, մեր յարգոյ յա-
ճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար դե-
ղարան մը բանալու փափաքելով, շատ տարի-
ներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Պօլսոյ
Ենի-ձամիթի 26 մթերանոցէն գաւառնոյնպէս
Կ. Պօլիս Կամուրջին գիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ.
Քրեքքեան եղբ.» անունաւ դեղարան եւ մը-
թերանոց (տէքօղիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր
Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական
բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը,
մեծ խնամով շինուած, եւ ամենէն ընտիր տե-
սակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախ-
ուին: Ասոնցմէ զաւել, ամեն առեն գործած-
ուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ
քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուի,
ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ:
Եկած դեղագիրք իսկոյն թարմ դեղերով,
աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաս-
տուին: Ասոնցմէ զաւել, դեղարանին վեր-
նայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ ու-
րուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար
բժշկի հետ խորհրդակցելու հոգոյ անձինք, մեր
դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը
տեսնեն:

Դարձեալ հաշակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօթը.
Արապեան ալ որ իւր ճարտարութեամբը շատ
տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղած է,
երկուշաբթի, հինգշաբթի եւ չաբաթ օրերը
ժամը 6—8 մեր դեղարանը պիտի գտնուի:

Գ. Ա. Մ. Ե. Լ. Ի. Ա.

(Ե. Ա. Ե. Ի. Ե. Կ. Լ. Ռ. Ի. Ա.)

109 - Կալաթա Սանաթըճըլար փողոց

Երբեմն Քօնթի Շահինի եւ յետոյ «Կլուա»
անունաւ մեր վարչութեան ներքեւ գտնու-
ած խախտի գործարանն, այս անգամ կառ-
վարական պաշտօնական ազդարարութեան
իւր անունն «Գամիլիա» լիւթեղով, ըստ նա-
նոյն ամեն ջան եւ ղոհողութիւն չպիտի խ-
նայուի մեր կողմէն աւելի եւս ընդհանր-
թեան գոհունակութեան արժանանալու, եւ
նորա ճաշակը լիովին գոհացնելու համար: Եւ
տեւաբար կը հրաւիրեմք մեր արգոյ յան-
խորհներն, որ փութան պատուել տոյն գո-
ծարանն, եւ նորա արտադրութեան աշխիւ ե-
րնտիր ծխախոտներէ բաղադրեալ լինելն փո-
ճով հաստատեն:

Մասնաւոր խնամով նոր ձեռք բերու-
ած Ենի-ձամիթի հատընտիր բերքերուն շնորհիւ յա-
ճախորդը կարող են գտնել մեր քով այնպիսի
անխառն եւ զուտ հոտաւէտ ծխախոտ եւ
գլանիկներ, որոնց գերազանցութեան չեն կը-
րող հաւասարել եւ բողբոջութեան մոտ
ուրիշ ու եւ ծխախոտի արտադրութիւնը
թէ Կ. Պօլսոյն տրուած եւ թէ գաւառներէ
դրկուած յանձնարարութիւնը ամենայն ճշգ-
րութեամբ եւ փութեամբ կը կատարուին, ին-
քանակութեամբ որ ըլլան տրուած հրամա-
ներն:

Օտար երկիրներէ եկած յանձնարարութիւն
ըստ մաքսային օրինաց պանտրօլի առերեւ-
ոյց տեսնեն:

Մթերանոց, Կալաթա Սանաթըճըլար փող-
ոցի 109:

Մասնաձեւը, Կ. Պօլիս Պալաթ—բաղ-
թիւ 165:

ՏԵՄԵՐԳԱՓՈԽԵԱՆ ԵՂԱՐԱՐ

ՏԵՐ-ԻՄԱԲԵԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիգալիպա խան քիւ 14

Ժան փիքօ հաստատած էր թէ իրմէ օխալմամբ
առնուած երկու հարիւր օսկին վերստին իրեն դարձու-
ցած էին:

Հարցաքննութիւնը երկու ամիս տեւած էր. եւ այս
երկու ամիսէն վերջը ամբաստանեալը որոց իսկութիւնը
բնաւ մէջէ մը հաստատուած չէր, իրենց խառնվանու-
թեամբը կը մնային, այսինքն թէ Պրելոնի եւ Վանտէի
ապստամբութեան մասնակցելով, այն զինեալ հրոսա-
կախմբին նը վերաբերէին օր Պ. տը Թէյսօնէի հրամանին
ներքեւ կը գործէր:

Դատաւորը որքան կարելի է, վիճաբանութիւնը յա-
պաղեցին միշտ յօւսալով որ վկայ մը երեւան պիտի ել-
նէ, առկայն ասոնք խաբուած էին:

Եւ իրեաւի ոչ օք կարող էր այս չորս հոգիին յան-
ցանք մը վերադրել բացի Գանձուն կրած միասէն օրոյ
դժբաղդութիւնը օսկայն մէկու մը փոխը չէր:

Ուստի հարկ էր հրապարակային դատաւարանն ըս-
կելով:

Ամբաստանեալը ալ ժամանակէն օգուտ քաղել սոր-
ված էին:

Տեսնուեցաւ որ անցադրի ճարտար փոփոխութեամբ
Մօրկան Րիպիէ անուամբ, Րիպիէ Սէնթ-Հէրմինի տն-
ուամբ, եւ այսպէս ուրիշներ ճամբորդած էին, Հետեւա-
բար պանդօկապետներու վկայութեանց մէջ շփոթու-
թիւն մը ծագած էր իրենց արձանագրութեան գրքէն
քաղելով:

Դատաւորը բարոյապէս համօզուած էին. միայն
թէ այս համոզումը վկայութեանց առջև անգոր էր:

Ասկէ զաւել հասարակութիւնը ամբաստանելոց վրայ
կատարեալ համակրութիւն ունէր:

Վիճաբանութիւնը օկուան:

Պալլի բանալ տեսնին կից էր: Ներսի նեղ ճաւ.
բայներէն բանտարկեալները ընդունելութեան օրտհը
կրնային տանել:

Այս ընդունելութեան սրահը որքան ալ մեծ էր,
առկայն եւ այնպէս դատաւարանի օրը բաղմութեամբ
լցուեցաւ: Ամբողջ Պալլի քաղաքը դատարանի դռան
առաջ կը խռնէր, եւ Մաքսէն, Լօնս-ը-Սօնիէն խուան
բաղմութիւն կուգար, այնքան սուրհանդակներուն ձեռ-
բակալութիւնը աղմուկ յարուցած էին, այնքան Յէուի
ընկերներուն քաջագործութիւնը ժողովրդական եղած
էին:

Չորս ամբաստանեալը ներս մտնելուն պէս քրթմըն
շիւնի ձայներ լսուեցան. այս ձայները հետաքրքրու-
թեամբ եւ համակրութեամբ խառն էին:

Եւ անոնց ներկայութիւնը այս երկու զգացումները
կարող էր արժեքեւ. Ասոնք կատարեալապէս դեղեցիկ
էին. ժամանակին վերջին ձեռքը հագուած էին, դա-
տարանին կը խնդային, դատաւարաց հետ շատ ընտա-
նի էին. իրենց լաւագոյն պաշտպանութիւնն ասոնք
էին:

Չորսէն ամենէն մեծը հազիւ երեսուն տարեկան
կար:

Երբ անուննին, մականուննին եւ տարիքնին եւ ծը-
ննդեան տեղին հարցուեցաւ, պատասխանեցին, Շար-
լը տը Սէնթ-Հէրմին ծնեալ ի Թուր 26 տարեկան: Լուի
Անթէ տը Ժաեա ծնեալ ի Պանէ-ը-Շաթօ 29 տարե-
կան, Բաու-Միլէտէրի-Օկիւթ տը Վալէնսօլ, ծնեալ
ի Սէնթ-Բօլոմայ 27 տարեկան, Փիէր-Հէլթօր տը Րի-
պիէ ծնեալ ի Պօլէն 26 տարեկան: